

ובהרבי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

נמצא בעמוד האחרון

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר (דברים ג. כג)

כתב בספר 'אפיקי מים' להרב עובדיא יעבץ זצ"ל בזה"ל: ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר, מה כתיב למעלה מן הענין, ואת יהושע צוית בעת ההיא לאמר עיניך הרואות, וסמך לזה ואתחנן אל ה', להורות לנו משרז"ל אפי' חרב חדה מונחת על צוארו של אדם, אל ימנע עצמו מן הרחמים, וכן כאן מרע"ה אעפ"י שהיה יודע שנגזרה עליו הגזירה שלא יכנס לא"י, והוא עצמו צוה ליהושע וא"ל עיניך הרואות את כל אשר עשה ה' אלד"ך לשני המלכים האלה, כן יעשה ה' לכל הממלכות אשר אתה עובר שמה, ועכ"ז לא מנע עצמו מן הרחמים, וחזר להתחנן אל ה' בעת ההיא, ואמר בלבו אם תועיל לו התפילה מוטב, ואם לאו, יקחו הדורות הבאים מוסר להתפלל בעת צרתם, ואפי' בשעת הגזירה, וזהו ואתחנן אל ה' לאמר לאחרים שיעשו כמוהו, וכמ"ש ז"ל ע"פ וידר יעקב נדר לאמר, ללמד לנודרים שיעשו כן בעת צרתם. (צ"ה. בקיצור). עכ"ל.

קיבלנו מאבותינו קדושים נע"ג "שירה היא תפילה" וגם בגמרא עולה שירה כמנין תפלה. וכיון שמעלת השירה גדולה עד מאוד והיא היא התפילה המעולה, וכבר דיבר באריכות במעלת השירה מוהר"ר יחיא אלשיך זצוק"ל והובאו דבריו באריכות בכמה וכמה מקומות בספר שיצא לזכרו, ומעט נעלה כאן (רבינו יחיא אלשיך עמ' רנ"ח וז"ל: ה' כתוב אומר (תהלים ו. לא) "אהללה שם אלהים בשיר ואגדלנו בתודה ותיטב לה' משור פר מקרין מפרים". אני אומר על פסוק זה בדרך חידה, מנין לנו שהשיר יותר חשוב מקרבן השור, זה בפסוקים האלה. שדוד המלך ע"ה אומר, אהללה שם אלהים בשיר ואגדלנו בתודה, ותיטב לה' משור פר מקרין מפרים, הרי שהשיר חשוב לפני ה' ברוך הוא יותר מקרבן השור, וזהו משום שהשיר חשוב לפני הקב"ה מאוד מאוד. ולמה, מפני שהשירה היא מקשרת דעתנו של האדם אל עז, וגם משרה עליו שכינה, במיוחד כשהוא מכיון מה פירוש הדברים, ואומר הכל לשם שמים. עכ"ל. לכן נהגו אבותינו לשיר בעת צרה. וכפי שהעלה זאת מרן הגר"י רצאבי שליט"א בשע"ה (סי ק"ב ה"ג): מנהגינו כשיש צרה ח"ו, לקבץ את הציבור אחרי תפילת שחרית או בזמן המנחה, וקוראים מזמורי תהלים... וכאן קיצרנו לשינון. וכשהוא מחמת האויבים, מלבד תהלים וסליחות כנו"ל, פותחים ההיכל בשחרית כשמגיעים ליושע ואומרים השירה בעמידה בכונה ובהתעוררות, ופסוק תפול עליהם אימתה וגו' חוזרים ג' פעמים וכו', עכ"ל.

ולאו דוקא שירת הים מועילה לצרה אלא כל שירה לבורא יתברך ויתעלה, וכפי שסופר על כמה ת"ח (איני זוכר שמם) בתימן, שהיו יושבים ומשוררים בעת שהיתה בצורת קשה בתימן, וכששמע זאת אחד הרבנים, בא אליהם ושאלם, כיצד אתם יושבים ושמחים כשכל העם בעת צרה. אמרו לו, אנו נוריד את הגשם ע"י השירה, ופתחו בשירה וירדו גשמים.

ולאו דוקא ת"ח יכולים לעשות פלאים ע"י שירתם אלא כל אחד באשר הוא וכפי שהעלה הרב סעדיה חוזה בחיבורו 'תולדות הרשב"י' (ח"א עמ' מט): שפעם היתה בצורת שלש שנים, ובשנה השלישית היה כבר חודש אב. התפללו הגוים בכל המסגפים ובכל מקומות הטמאים שלהם. גם היהודים התפללו והתענו ולא נענו. הלכו לבית הכנסת והוציאו את התיבה לרחוב העיר והתפללו ולא נענו. הלכו לבית הקברות אמר רב העיר לצבור התפללו ולא נענינו, הפעם אנו מוכרחים שהקב"ה יענה לנו. רק נעשה גורל מי יקום יהיה לנו שליח צבור. הסכימו כל הצבור שיעשו גורל מי יתפלל. הטילו גורל ונפל הגורל על עם הארץ הכי חלש שבהם. שאיננו יודע קראו וכתוב. הוא התבייש ורצה לברוח. תפשו אותו ועודדו אותו, קם הרב ואמר לו בני מה שיש לך לעשות, תעשה. כי מן השמים בחרו אותך. אמר לו רבי אני לא יודע כלום. אמר לו הרב ומה לעשות אם נבחרת, אך ורק תתפלל ומה שתאמר תאמר. ומה שתעשה עשוי. מיד האיש הזה אמר להם חכו, אני אלך לבית ואחזור. הרב בקש מהצבור לחכות. חיכו עד שהוא בא, הביא אתו המאזנים שהיה שוקל בו למקח לממכר, התיצב במרכזו והתחיל להתפלל בשפה הערבית המובנת לו. הציב את המאזניים ישר כמו שהוא בחנות שלו. פתח ואמר רבונו של עולם, אתה יודע אם גנבתי על ידי המאזניים הללו מהקונים שקנו ממני סחורה, אל תענה לתפילתי ולא תביא גשם. ואם אתה יודע שאני לא גנבתי רק נשאתי ונתתי באמונה אתה חייב להביא גשם. ומיד התחיל לשיר "אם ננעלו דלתי נדיבים דלתי מרום לא ננעלו ונתחיל לרקות וכל הצבור מסתכלים ושומעים בשקט גמור. מיד עלו העננים בשמים, והגשם ירד לא הספיקו אפילו לברוח מן הגשם, לסוכת השומר, ואח"כ המשך הגשם לרדת גשמי רצון ברכה ונדבה. והיו מתפללים כל אנשי העיר על האיש הזה, ושאלו את הרב מדוע רק הסותר העני העם הארץ נענה, ואנחנו עם כל מה שאנחנו עושים לא נענינו? אמר הרב האדם הזה ירא שמים ומשאו ומתנו באמונה. לכן הקב"ה אוהב את הנאמנים, ואפילו שהוא עס ארץ נענה יותר מכולנו, ולא עוד אלא זכות הצדיק ושירתו, אם ננעלו דלתי נדיבים, דלתי מרום לא ננעלו. וברוך שומע צעקת עניים. אמן.

ומגודל מעלת השירים היו מאבותינו הת"ח ששאלו זה לזה שאלות בתורה דרך שיר כגון הרב יוסף אליתים זצ"ל, ששאל את הרב אברהם צנעני הלוי זצ"ל והוא השיבו דרך שיר, ועוד רבים כאלו.

וכשאדם שר עם כלי שיר לכבוד השי"ת עולה השירה ומתעלה, ולכן היו הלויים בביהמ"ק מנגנים בכלי שיר. ועכ"ז מאז שנחרב בית המקדש נאסרו כלי שיר והותר רק ברוח גדול ועתות מסוימות וכמו שכתב בשע"ה (סי ק"ז ה"ג) בזה"ל: וכן גזרו חז"ל שלא לשמוע שום כלי שיר. וכשהוא על הייך, אסור אפילו שירה בפה, אא"כ הם דברי תושבחות להקב"ה כנהוג. ולצורך מצוה כגון לשמחת חתן וכלה, מותר אפילו בכלי שיר, ומכל מקום אין לשמוח ביותר.

וכל זה העלנו ללמד דעת את הנערים והנערות החובבים את השירה עד למאור, אך לצערנו מטום אותה לפירוק והשתוללות גופנית, המשך בעמוד השלישי

יעורו משפע בריכה העליונה, התלמידים היקרים והנעלים המסייעים רבות לת"ת

האחים חיקרים לבית דמארי ולבית בן יעקב ולבית נחרי הי"ו. יהי רצון שיוצו להיות מאזרים

בתורה ומעשים טובים ויהיו תלמידי חכמים גדולים, נבונים ודוועים השומרים משמרת אגותנו הקדושים, אצ"ר.

מחידושי רבותינו

מוהר"ר יצחק ונה זצ"ל
בהגותו על ספר 'קנינת סתרים' להמקובל בי אברהם
גלנטי ז"ל הובא בספר 'רכב אלדיים' עמ' ק'

פתרונות לפרשת 'דברים'
אחודה חידה! לא תיראום (דברים ג.
כב) והשר הוא הטעם המפסיק.
הזוכה בהגרלה: ידידיה נהרי.
מי בתמונה: שבוע אחרון לפתרונה!

אחורה חידה!
כולו מפסיק ומעמיד
מראשיתו ועד סופו
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

וכן בלע המוות לנצח, ולא אמר בלע מלאך המות, וישאר מלאך קדוש משרת. וכן סמאל, יבולע
ס"מ וישאר א"ל, וזהו סוד עתיד הקב"ה להביא את יצר הרע ושוחטו, והיינו הוצאת אדמימות
הלאת טומאתו, שיהיה נמותק הוא וחיליו וכו'.

נ"ב, ויש להקשות ולומר, הואיל וסמאל וסיעותיו ואומות העולם עתידין להתמתק, נמצאת קלקלתם היא תקנתם, כי בזה
יהיה להם שבח יותר כשיתמתקו, א"כ החסם והעול והרשע שעשו ילך ולא ישתלמו ממנו כלום, ומה יהיה עליו.

אלא בא להודיעך שכמו שהבהמה יש לה צער בשחיטה, ומ"מ טוב הוא לה כי תעלה ממדרגת הבהמה למדרגת האדם, וגם
כן סמאל וסיעותיו ויצה"ר וכיוצא בו מן הקליפות שעתידין להתמתק, ואומות העולם ורשיהן וכולן, לא יהיה להם
התמתקות אלא אחר צער גדול ועונש שגיע להם, כל אחד מהם לפי טומאתו יהיה צערו, דוגמת הבהמה שמצטערת בשחיטה
להכשירה לאכילה, וקודם שחיתתה אסור לאכול ממנה כלום מפני שהוא אבר מן החי. ובה רמזו להתמתק יצה"ר בלשון
שחיטה ולא בלשון אחר, כי כשיקבלו העונש תכלה הזוהמה שבהן, כמאמר הכתוב (זכריה יג. ב) ואת רוח הטומאה אעביר מן
הארץ. ולאחר שתעבור מה כתיב, כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' לעבדו שכם אחד (צפניה ג. ט), וכן
והיה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם וגו' וגם על העבדים ועל השפחות וכו' אשפוך את רוחי (ויאל
ג. א-א), כי לא יהיה תיקון לאלו כאן, אלא מתוך שניתקן שורשם שהן תלויים בו.

וענין צער העונש קודם השכר, אינו בהם בלבד, אלא אפי' בצדיקים גמורים אם לא יצטערו בתחלת זמנם, לא יזכו לקיבול שכר בסוף, כמ"ש (דברים ח. טו)
להיטיבך באחריתך. וכן בתחלה אברהם (ע"ה) נכנס לאור כשדים להעביר חלודה זוהמתו, ואח"כ נדבק בשכינה, כאומר (בראשית ט, י) אני ה' אשר הוצאתיך
מאור כשדים.

וכן אבותינו לפי צערם במצרים ושעבודם, היה דיבוקם בשכינה, שנאמר (שמות כד, י) ויראו את אלדי ישראל, שזכו למה שלא זכו שאר הדורות שלפניהם
ושלאחריהם שלא נשתעבדו כמותם.
וכן האדם כשימות, אלמלא לא תשלוט בו רמה ותולעה שהיא קשה למת כמחט בבשר החי, לא יזכה לקיבול שכר לעה"ב. וכן איתא בחדושי זוהר בפ'
שלה לך דף קס"ט ודף ק"ע, דכל ומנא דגופא דהאי עלמא קיימא בקברא בקיומא, לא אתלבש רוחא בלבושא דהאי עלמא, הה"ד (זכריה ג. ד) (ויסירו) (הסירו)
הבגדים הצואים מעליו בקדמיתא, ולבתר וילבישוהו בגדים ומלאך ה' עומד (שם שם ה), ע"ש כי כל המאמר ארוך. הנה ראייה שלא ברא הקב"ה רמה ותולעה
לגוף אלא להטיב לו בסוף.

ואל תשיבני על אותם שאמרו עליהם שלא שלטה בהם רמה ותולעה, כגון אבות העולם ומשה ואהרן ומרים ודוד וכיוצא בהם שמחכמי משנה, כדאי' במסכת
שבת פ' שואל (דף קנ"ב ע"ב), הנהו קפולאי דהוו קפלי בארעא דרב נחמן, נחר בהו ר' אחאי בר יאשיה וכו' כדאי' התם. וכן אמרו (עיי' ב"ב י"א א) צדיקים גמורים אין
רמה ותולעה שולטת בהם, שנאמר (זכריה ג. י) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה.

אל תשיבני על אלה הנזכרים, שאלו שלא תשלוט בהם רמה ותולעה, תלויין מעין החיים שהוא סוד ו' של יוד"ד, והוא רמז לתפארת, ומפני שחיים תלויים
בו קרויין חיים בחייהן (נ"א, במיתתם). ולפ"כ אמרו על דור המדבר שלא שלטה בהם כנה בחייהם ולא רמה ותולעה במותן, מפני שהם ענפי ה', ומשה הוא
רמז לו והם ענפיו. ולאחר שעשו את העגל והמשיכו עליהם יצה"ר, מה כתיב, ופגריכם אתם יפלו (במדבר יד, לב), הוצרכו להתעכל בשרם כדי שיחזירו לקדמותם
קודם החטא כדאי' בפ' שלה לך דף קס"ב. הרי לך שאלו שהן מעין החיים לא שלטה בהם רמה ותולעה. ומי שהוא תלוי מעין הדעת טוב ורע והוא סוד
מלכות דבריאה וחיוי ממנה, בודאי תשלוט בו רמה ותולעה, מצד הרע שבאותה מדה כשגורמין עונות התחתונים. ואחר שיקבל העונש ההוא, יזכה לקבול
שכר כאמור. וכ"ש [אלו] שחיים תלויין מעולם היצירה ולמטה כי בודאי יתליעו, וכ"ש כ"ש [אלו] שהם תלויין בכרתין תתאין בר מנן שיתליעו בחייהם,
שסבתם טומאה. אבל אותם שהן מעין החיים, נאמר בהן בחייהם ותלבש אסתר מלכות (אסתר ה, א), ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות (שם ה, טו), ועאכ"ו
אחר הסתלקותם מזה העולם:

ואגב גררא, גם כן בענין עשרה הרוגי מלכות שנתחלפו באחרים, כמו שהביא זה החכם ר' אברהם (הגלאנטי) זק"ל בפסוק צעק לבם [אל ה'], שאמר שכל
אותן מיתות משונות שנראה שנעשה מהם לא נעשה כי אם ללופינוס קיסר ע"ש. אם הדבר כן, השבטים לא נצטערו, ויהיה משוא פנים בדבר. אלא בודאי י'
ניצוצות של קדושה יצאו מגן עדן ובאו ונתלבשו באלו העשרה הרוגי מלכות, והם נשמות של שבטים כדאי' במגלת איכה מהזוהר, והביאה (ר"א) הגלאנטי
זק"ל בסוף פסוק עשה ה' אשר זמם. ואותן העשרה הקדושים נחלפו באחרים, ואחרים [הם] שנעשה להם כל אותן מיתות משונות כאמור. אל תאמר שלא
נצטערו, אלא בודאי הגיע להם צער, אבל אינו כצער גופם. והצער שהגיע להם על שהיה דיוקנם כאלו האחרים שנתעללו בהם האויבים, כמו שדרך האדם
שיצטער על מלבושו ועל גופו אם גייע אליו צער. וכן אמרו (פנהרין דף מ"ז ע"ב) בפסוק כי קללת אלדיים תלוי (דברים כא כג), מה הלשון אומרת, קלני מראשי קלני
מזרועי, לפי שהאדם בדמות קונו. משל לשני אחים תאומים שהיתה להם צורה אחת, אחד נעשה מלך וא' נתפס ללסטיות ונתלה, כל הרואה אותו אומר
המלך צלוב (שם עמוד ב). נמצא זה הוא זלזולו של מלך וצער. הנה ראייה ג"כ לעשרה הרוגי מלכות ולשבטים שלא ניצולו מן הצער כל כך, אלא היה להם צער
על דיוקן שלהם.

וא"ת הואיל ויש להם צער, למה נחלפו באחרים. אלא מפני שנשמותיהם קדושות יותר ויותר וגופם קדוש, ואלו ששלטו עליהם ערלים טמאים מאבי אבות
הטומאות, וא"א שישלוט הטמא על הקדוש. וכן באבני (נ"א, גם בבית) המקדש לא שלטו בהם האויבים. ועיין בגלאנטי (נ"א, בר"א גלאנטי) זק"ל בפסוק
צעק לבם, שהביא מלשון זוהר פ' פקודי, ומה אם אבנים ועצים שנתקדשו לא שלטו בהם טמאים, עאכ"ו גופים קדושים הללו. וג"כ אמרו (עיי' ב"ב י"א א) בענין
המיתה, שהצדיקים גמורים מיתתם ע"י שכינה, כענין משה ואהרן על פי ה'. ותחתיהם, ע"י גבריאל. והשאר, מיתתן ע"י מלאך המות הטמא.

וא"ת הואיל ומלאך סמאל שהיה מקטרג על אלו הקדושים ומתאוה לענוש אותם ונחלפו באחרים ושותק, היה לו לקטרג ולא יניחם שיתחלפו, שכל תשוקתו
אינה כי אם על אלו הקדושים, היאך אפשר לו לשתוק.

ויש לומר שלא היה יודע בהם כשנתחלפו, שהמלאכים אינם יודעים אלא במה שימסר להם, כמו שדרשו בזה וירא בפסוק (בראשית יח ט) ויאמרו אליו איה שרה
אשתך, דאינהו לא הוו ידעי היכן אמינו שרה, בגין דאנון לא ידעי בהאי עלמא אלא במה דאתמסר להו לגלאה עיין שם. ומה אם במלאכים הקדושים כמו
אלו, כ"ש וכ"ש בסמאל המטונף. עד כאן אגב גררא של מתוק הקליפות:

לעילוי נשמות
מרדכי בן שלמה חסיד
ובן עמי בן בנימין עוזיירי, תנצב"ה

לזש"ק
תומר ישראל בן יעקב
ואודליה בת מנשה

לרפואת
יוסף בן משה דנין
בשכחע"י

מהליכות אבותינו

מנהגי בתי אבל וסדר המנחמים (ח"א)

מתוך 'סערת תימן' למוהר"ר עמרם קרח זצ"ל עמ' קל"ד כשם שמרבים בשמחה בחתונות, ברקודים ותפסים ומחולות, כן מגדילים קינות צעקות ויללות בבתי האבלים, וביותר בעת יציאת נשמה ורחיצה ותכריכין. המלויים את המת נושאים את המטה בזה אחר זה, כי אין "כתפים" בשכר, אפילו לגדולים ועשירים, כי זו מצוה שהכל זרזים בה.

בהגיעם לפני בית הקברות, עושים שבעת "מעמדות", ובכל מעמד אומרים המלויים את המטה ע"ס א"ב, המתחיל: "אהוב ירחמו שוכן שמים" וכו'. פותחים במעמד ראשון שלשה בתיים. מהספד זה, ומניחים את המטה, ואומרים פסוק: "הצור תמים פעלו" וכו', "אנא בכח" וכו'. הגדול שבמלויים אומר דרוש המעורר בכי, ואם מעמד ראשון, ומניחים את המטה, ואותו הדרשן או אחר, אומר דרוש בפנים אחרים, ועל זו הדרך עד שמשלימים השבעה "מעמדות". לאדם נכבד, נמשך זמן הדרוש וההספד בכבי ויללה, שתים או שלש שעות, ואחר השבעה "מעמדות" אומרים, היתר קללות והקפת המטה וכו', ואחר הקבורה וצ"ה אומרים קדיש, חוץ לבית הקברות ומנחמים את האבלים.

הנשים האבלות, מקוננות בעמידה, מעת שיוציאו המת מן הבית עד שיחזרו האבלים מבית הקברות. גם נוהגים שלא לכבד במכבדות את המצעות. והחדרים, כל שלשה ימים הראשונים.

כל שבעת ימי האבל אין האבל יוצא מפתח ביתו. קרוביו ובני שכונתו באים להתפלל אצלו בביתו, שחרית מנחה וערבית, וזלת תפלת שחרית ומוסף של שבת וי"ט שגם האבל הולך לבהכ"נ.

נוהגים הקהל, כשיוציאים מבה"כ שחרית, הולכים לבתי האבלים לנחמם. כל אחד בכניסתו, אומר: "תנוחם מן השמים", והאבל עונה: "אמן". ושוהה קמעא, ואומר כן ביציאתו. שורה נכנסת ושורה יוצאת עד קרוב לשליש היום. ואז באים מקרובי האבל ושכניו, ומביאים קליות ואגוזים ומיני פירות ויין בהשפעה. ועל כל כוס יין ששותה האבל, אומר: "בעל הגמול ישלם לכם גמול טוב", והמנחמים משיבים: "ה' ינחמך נחמה שלימה". כל אחד מן המנחמים, כששותה כוס יין אומר: "אלדים ינחם אבלים", והאבל עונה: "אמן". ואח"כ מביאים הסעודה, מה שהביאו המנחמים, פת נקי ובשר ומיני טבול, תבשיל עדישים וביצים מבושלים, סועדים ומברכים בהמ"ו, ומנחמים האבלים ונפטרים.

לך אמור להם (דברים ה. כד)

גרסינן ביבמות דף ס"ב ע"א ג' דברים עשה מדעתו והסכימה דעתו לדעת המקום כו' וחדא מנייהו שפירש מן האשה מאי דרש אמר ומה ישראל וכו' והסכימה דעתו לדעת המקום שנאמר לך אמור להם כו' יע"ש והקשו בתוס' ז"ל דלמה כעסו עליו אהרן ומרים מאחר שהסכים לו המקום וי"ל משום דאמרינן בדרך שאדם רוצה לילך כו' יע"ש:

ולעד"ן דכונת מחלוקת משה עם אחיו היה בהקדים מאי דאיתא בחולין דף נ"ט ע"א בעי רבינא הרכיב ב' דשאים זה ע"ג זה לר"ח בר פפא מהו כיון דלא כתיב בהו למינהו לא מחייב או דילמא כיון דאסכים אידיהו כמאן דכתיב למינהו דמיא תיקו ע"כ יע"ש זה עצמו היה מחלוקת משה עם אחיו דאהרן ומרים היו סוברים דאע"ג דהסכים הקב"ה עמו אין זה ציווי דבדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו וא"כ מותר לשמש ומשה היה סובר כיון דהסכים ע"י כמאן דכתיבי דמיא ואסור והיה נראה לחלק דאין לדמות לההיא בעיא דחולין דשאני הכא דציוה המקום ואתה פה עמוד עמדי ואינו הסכמה דייקא נמי דקתני והסכימה דעתו לדעת המקום דמשמע דדעתו הסכימה על מה שעתיד לצוות וא"כ קשה להתוס' ז"ל דתריץ דטעם הכעס היה שבדרך שאדם רוצה לילך כו' וכפי מ"ש אין זה בדרך שאדם רוצה לילך דכך דעתו לצוות אבל התם גבי דשאים אין ציווי למינהו אלא דיצאו כאשר דנו אך כפי מאי דאיתא בשבת דף פ"ו ע"א ברייתא זו אתי שפיר דהתם הביא והסכים הקב"ה יע"ש:

(דברי שלום' למהר"ר אברהם שרעבי זצ"ל)

בדרכיהם אתהלך...

התלאות בשליחות לאימאם (ח"א)

בשנת התרס"ה היה מצור, שבו מתו רוב תושבי צנעא שבת ימן. השנה ההיא קדמו לה שלוש שנות בצורת. והיתה ממשלת תורכיה שולטת על שטח רחב מארץ התימן, מבלי לעזור להם. ומנהג התורכים לשחרר החילים בזמניהם, לחזור אל ארצם למדינות הים, שמשם הוצאו לארץ תימן. בחודש תשרי נתנה פקודת שחרור לכל החיילים התורכים, לשוב לארצם למדינות.

ובזמן ההוא כבר מת האימאם (פירוש, כהן הדת המוסלמי) מחמד אביו של האימאם יחיא בן מחמד הנוכר. ועיקר האימאם מחמד נתמנה אפטרופוס ליתומי האימאם שריף אלדין, שמת ועדיין בנוי קטנים. ומשפחת האימאם שריף אלדין לפי מה שאומרים בתימן, היא משפחת אלחוסייין אבן אלקאסם, שהוא ואביו גרשו מן תימן ממשלת תורכיה, שהיתה שולטת מאות בשנים. והעד על זה, שספרי ההקדש, פירוש אלוקף, לפי מה שקרוין לו, נרשם על ידו של סנאן פחה, פי פשה בזמנו, לפי שלוש מאות שנה לתאריך רגול, בדיוק ודרישה וחקירה היטב, ועליו מסתמכים כל חוקי הוקף הרשומים בספר. אמנם כשמת האימאם מחמד, עמד בנו יחיא ודחה דין קדימה לבני האימאם שריף הבאים מגזע אלחוסייין אבן אלקאסם.

בשנת [התרע"ה] נבחר הרב יוסף יצחק הלוי להיות שליח ללכת אל האימאם יחיא בן מחמד חמיד אלדין. וזה היה אחרי שעשה הסכם בינו לבין ממשלת תורכיה, שהיתה בארץ תימן באותה תקופה. וכיון [שכך] נתכונן הרב יוסף יצחק הלוי לנסוע. ולפי שהיה האמאם נילחם בתורכים במשך שבע שנים, הוכרחה ממשלת תורכיה ושלחה מאסטנבול כוח עצום עם הפחה הראשי ששמו עזאת פחה, לעשות קץ למלחמה. וזה היה בזמן התנוצצות המלחמה העולמית שהיתה בשנת [התרע"ד]. ולכן ההסכם שהיה בין האימאם יחיא ובין הפחה עזאת, על פי דרישת האימאם, שסיבת התנגדותו היתה למען התנהגותם של העם המוסלמי אשר לא כדת, ואין מי שימחה בהם. ואז היתה ההחלטה רשמית על פי חוזה, שכלל עשרים תנאים. והסכימו באופן כזה, שהיה סמכות האימאם לבחור על פי רצונו שופטים בכל עיר ועיר, ולמנות אותם לשפוט את העם בכל עניני הדת. וכל מה ששייך לממשל החיצון ישאר בידי התורכים.

וכיון שידעו היהודים, פחדו פחד גדול ונורא, מפני אימת החוקים של הערבים, המשפילים את חייהם עד עפר, והממררים את חייהם עד שערי מות, רחמנא ליצלן. אחרי כן נתעוררו הזקנים והחכמים, ויקראו לאסיפה המונית, וידברו לפנייהם בפחד גדול, והודיעו איך היו חייהם בזמן מושלי הערבים. וימצאו עצה לעשות משלחת אל האימאם, ולהקדים לו שלום וברכה, ולבקש ממנו שיתנהג עם היהודים במדת החסד ובמדת הרחמים.

המושך אי"ה בל"ג בשבוע הבא

בנתיבי החינוך

להצלחת ר' אברהם בן זכריה מדויל הי"ו הוא וב"ב

המושך מהעמוד הראשון ולא זו הדרך ולא זו העיר. אבותינו הקדושים נע"ג כשהיו שרים היתה שירתם באימה ובריאה ואף רבים מהם היולו דמעות מרוב תשוקתם וקירבתם לה' ב"ה. ואכ"מ, להאריך בסיפורים ומעשיות. ואף כשהיו רוקדים היה ריקודם בתנועות עדינות ונעלות והתנועות התחברו לקול נעימות המשוור, ולכן יכלו לרקוד גם ללא כלי שיר כלל. והלואי וזוכה להיות מעט מן המעט מאבותינו הקדושים, אמן.

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל, דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל, יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

חכמי תימן

הרב יחיא בן שלום הבא זצ"ל
ראש קהילת יהודי אלנבאת
שבמחוז חימה במרכז תימן לפני
כמאה שנה.

מעט מזעיר מהעוגות הרבות
שנאפו ע"י אמהות צדיקות לרגל
סיומים רבים של מסכתות
ופרשות במהלך השנה

בענבי הגפן

בענפי הגפן
בסימן טוב ומזל טוב
נאחל לידידנו האהוב
העושה ומעשה אחרים
למען תשבי"ר
ר' החתן
אוראל שרזי
הי"ו
לרגל נישואיו עם נוי"ב
לכית שמעון תחי"
שיוכו לכנות ביתם
כבית חנה ואלקנה,
ותגדל מעלתם
כרועים שבעה
ונסיכים שמונה, אכ"י"ר.

הערות, הארות ותשובות לחידות
ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009
או במייל:
e0504150896@gmail.com

תפארת בנים

תלמידי הת"ת חתמו את שנת הלימודים ה'תשע"ט בערב קדוש ומרומם, כאשר פתחו אותו בלימוד אבות ובנים בנושא 'קדושה'. לאחר מכן נשא דברים המפקח החשוב הרב משה קצלקין שליט"א אחריו נשא דברים הרה"ג מנשה טיי"ר שליט"א רבה של 'פרדסיה ומדרך עוז', שדיבר בשבח התשב"ר ובפרט במסורת אבותינו הקדושים וע"ג, וציין שלא חלם לראות שוב מראות טהורים של תשב"ר עם סימנים כאבותינו הקדושים והנה הם לפניו, והוסיף עוד דברים נעלים.

לאחר מכן חולקו תעודות הצטיינות לשלושה תלמידים מכל כיתה וכיתה ע"י המחנכים כאשר כל אחד ואחד ניגש לרב שליט"א וקיבל את ברכתו. בתום הערב הודה מנהל הת"ת הרב אליהו נהרי שליט"א לתלמידי כיתה ח' שכבר מהגן למדו בת"ת ועתה בס"ד נפרדים אנו מהם לרגל עלייתם לישיבות הקדושות. יש לציין כי תלמידי כיתה ח' סעדו בצוותא את סעודת ליל שבת בביתו של מנהל המוסדות

פניני הלכה

הלכות ריחוק מן העריות

ערוך מתוך שע"ה אבה"ע סי' ר"א סעיפים א'-ב' למרן הגר"י רצאבי שליט"א והעיני יצחק שם חובה על כל אדם להתרחק מן הנשים מאד מאד, בין נשואות בין פנויות, בין ישראליות בין גויות, כמו שנאמר איש איש אל כל שאר בשרו, לא "תקרבו" לגלות ערוה, אני י"י. דהיינו שלא רק גילוי ערוה עצמו אסור, אלא גם הדברים המקרבים ומביאים את האדם לידי כך, כגון קירוביבשר, חיבוק ונישוק. ולא מאלו בלבד צריך להתרחק, אלא מכל פיעור, כגון נגיעה אפילו באצבעות הידיים או בשאר הגוף בהפסק הבגדים שעליהם, ואף מכל דבר הדומה לפיעור, כמו שיתבאר בס"ד בסימן שלפנינו. לפי שיצרה הרע מטעה את האדם להתחיל בחטא קל, ומושך אותו מעט מעט, עד שלבסוף כבר אינו יכול להתגבר על יצרו כי הוא בוער בו כאש, ומכשילו בחטאים חמורים רחמנא ליצלן. ואף הנקיבה מוזהרת בכל אלו כמו הזכר, ולכן לא נאמר לא תקרב, אלא "לא תקרבו" בלשון רבים. וכתוב בתורתנו הקדושה דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו. וכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה, אתה מוצא קדשה:

על כן אסור לרמוז בידיו או ברגליו לאשה, או לקרוץ לה בעיניו (אם עושה כן לשם הנאה, או לקרב את דעתה אליו). ואסור לשחוק עמה והן שחוק בפה, הן בדברי ליצנות והן במעשים) או להקל ראשו כנגדה, וכמו שאמרו חכמינו ז"ל שחוק וקלות-ראש, מרגילין לערוה. ואף סתם דברים בטלים לא ידבר עמה (ואפילו ב"טלפון") זולתי דבר הנצרך לו, וגם בזה ישתדל לקצר, וכלשכ"ן שאסור לדבר עמה לשם תאוה, וכן הזהיר שלמה המלך ע"ה כי נופת תטופנה שפתי זרה, וחלק משמן חכמה. ואחריתה מרה כלענה, חדה כחרב פיות. רגליה יורדות מות, שאול צעדיה יתמוכו: וראוי בזמנינו שלא לקרוא לאשת איש בשמה הפרטי, וכן היא לא תקרא לאיש בשמו הפרטי.

לזש"ק

יובל בן דוד

ורות בת זכריה

לזש"ק

שלום בן יעקב ומירב

טליה בת מנשה